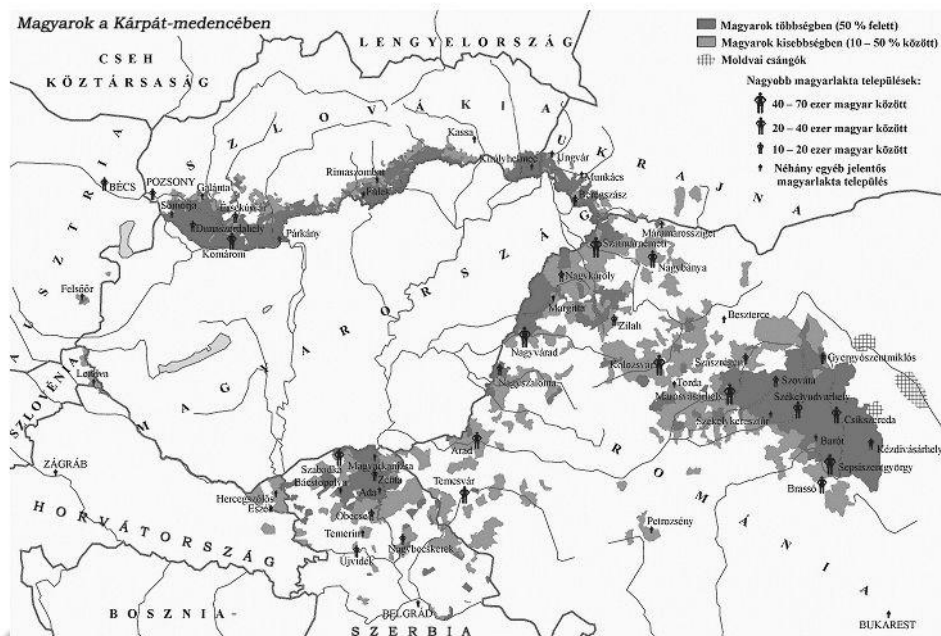

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA
KÜLÜGYI IGAZGATÓSÁG

NEMZETPOLITIKAI TÜKÖR

Készítette:
Lenkei Judit
Pappné Farkas Klára
Szabó Ádám
Vass-Prékopa Angéla

Szerkesztő:
Pappné Farkas Klára

Kiadó:
Dr. Sárdi Péter

2013. február 8.
II. évfolyam 1. szám

TARTALOM

HÍREK	3
Magyar nemzetpolitika	3
2013 a külföldi magyar kisiskolák éve	
Nemzetpolitika az Országgyűlésben	4
Erdély	7
2013 az autonómia éve	
A moldvai csángó oktatási program elmúlt egy éve	
Felvidék	10
2013, a megyei választások éve	
Délvidék	12
Politikai válság Szerbiában	
Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes részt vett az újvidéki "hideg napok" áldozatairól szóló megemlékezésen	
Ismét magyarokra támadtak a Vajdaságban	
Kárpátalja	15
Időközi választások Kárpátalján	
BESZÁMOLÓ	19
Beszámoló az Ifjúsági albizottság nagymegyeri kihelyezett üléséről	
A HÉT TÉMÁJA	19
Helyzetkép a petíciós ügyekről	
KITEKINTŐ A KÖVETKEZŐ KÉT HÉTRE	22

HÍREK

Magyar nemzetpolitika

2013 a külhoni magyar kisiskolák éve

Elindult a *2013 - a külhoni magyar kisiskolák éve* című program, amelyre 100 millió forintot különítettek el a Bethlen Gábor Alapnál - jelentette be Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár még január 24-én Budapesten. Az a cél, hogy minél több kisgyermeket magyar iskolába írassanak szüleik, és egyre többen válasszák a magyar nyelvű oktatást. Szeretnének a szülők számára segítséget nyújtani, hogy iskolaválasztáskor valós és hiteles információkra támaszkodva tudjanak megalapozott döntést hozni - fejtette ki.

A helyettes államtitkár elmondása szerint arra is szeretnének rávilágítani, hogy az anyanyelvi nevelés, és a saját kultúra jelenti azt a biztos alapot, amire építeni lehet a jövőben. A program a tavaly elindított külhoni magyar óvodák éve projekt folytatása. Most továbblépnek az oktatási rendszer második láncszemére, a kisiskolákra.

Répás Zsuzsanna a közösségépítés fontossága mellett kitért arra, hogy általános és régió-specifikus módszertani csomagok egyaránt segítik a megvalósítást, valamint Kárpát-medencei körutat is terveznek a szakemberek a programban közreműködők részvételével. Szeretnének eljutni a kisiskolásokhoz, a pedagógusokhoz, a szülőkhöz és mindenkihez, aki meghatározó szerepet játszik ezen intézmények életében.

Lesz emellett magyarországi továbbképzés, pályázatokat hirdetnek és a napokban honlap is indul www.kulhonikisiskolasok.hu címmel. A program megvalósításában a Bethlen Gábor Alap, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet és az Erzsébet Szálloda, Táborok és Vendégházak Nonprofit Közhasznú Kft. egyaránt közreműködik, a szakmai koordinációt a nemzetpolitikai államtitkárság látja el. A sajtótájékoztatón a helyettes államtitkár programcsomagot és Gárdonyi Géza mesekönyvet adott át a határon túli magyar pedagógusszövetségek képviselőinek. A mesegyűjteményt minden külhoni iskolába eljuttatják.

Orosz Ildikó, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség elnöke felidézve a külhoni magyar óvodák éve programot, a sajtótájékoztatón kiemelte: azt látták, hogy valóban odafigyeltek a pedagógusok igényeire, egyeztettek velük. Nagyon jelentős lépés volt abban, hogy az egységes magyar nemzet ne csak fogalom legyen, hanem valósággá válhasson - mutatott rá. Ennek folytatása idén a külhoni magyar kisiskolák éve program. A kisiskola olyan fontos láncszem, ahol minden eldől - állapította meg. Kiemelte: intézményeik csak akkor lesznek versenyképesek, ha a szülők által elvártakat megkapják a gyermekek az elemi magyar iskolákban.

Nemzetpolitika az Országgyűlésben

A 2012 őszi plenáris ülést követő időszakban számos írásbeli kérdés megválaszolására került sor, melyek közül a teljesség igénye nélkül az alábbiakat közöljük.

Dorosz Dávid (LMP) írásbeli kérdése a nemzetpolitikáért felelős tárca nélküli miniszterhez:

„Mi lesz a Friends of Hungary¹ tevékenysége?” [K/9362](#)

Az LMP képviselője Semjén Zsolthoz decemberben intézett kérdésében kitért az Alapítvány létrehozásának körülményeire és költségeire, valamint tájékoztatást kért arra vonatkozóan, hogy a szervezet tevékenysége mennyiben különbözik majd a diaszpórával foglalkozó egyéb fórumok² tevékenységétől.

A miniszterelnök-helyettes válaszában felhívta a figyelmet arra, hogy a Friends of Hungary Alapítvány létrehozása a külhoni magyarság iránti felelősségvállalás alapelvét szolgálja, amit Magyarország Alaptörvényének D cikke deklará. Az Egyesült Államokban bejegyzett Alapítvány és a már működő magyarországi fórumok tevékenységei egymást kiegészítő rendszert alkotnak, és erre az egységes struktúrára szükség van a diaszpóra magyarságának teljes körű képviseletéhez, valamint az összmagyarság életébe való bevonásuk érdekében.

Semjén Zsolt kitért a Magyarországon bejegyzett Friends of Hungary nevű szervezetre is és kiemelte, hogy bár sok hasonlóság fedezhető fel a két szervezet között, azonban az nem alapítványi, hanem egyesületi formában működik, valamint céljaiban, feladataiban, működési területében és formájában is eltér az Egyesült Államokban bejegyzett alapítványtól.

A szervezet megalapításának költségeit illetően hangsúlyozta, hogy a magyar kormány 2013. június 30-i hatályú elszámolási és visszafizetési kötetzettség mellett biztosítja a bejegyzéshez és a működés feltételeinek megteremtéséhez szükséges költségvetési forrásokat az alapítvány részére.

Az Alapítvány főbb feladatai közül a miniszterelnök-helyettes kiemelte a kulturális programok, oktatási csereprogramok és internship-programok elindítását, amelyek segítik az amerikai magyarság identitásának megőrzését. Az alapítvány segítséget nyújt továbbá a magyar kormánynak abban, hogy megerősítse a magyar–amerikai gazdasági és társadalmi kapcsolatokat, valamint javítsa Magyarország megítélését a politikai és üzleti döntéshozók és véleményformálók körében.

¹ A Friends of Hungary Alapítvány célja az amerikai magyar diaszpóra hosszú távú fennmaradásának, az anyaországhoz való erős kapcsolatának biztosítása, az amerikai magyarok nemzeti identitástudatának megőrzése, valamint az amerikai–magyar gazdasági, társadalmi és kulturális kapcsolatok erősítése, a nemzeti kapcsolati tőke építése.

Az Alapítvány vezetését egy kuratórium, az ún. Governing Board végzi, amely az Alapítvány ügydöntő szerve. Tagjait a Miniszterelnökséget vezető államtitkár fogja felkérni. Az amerikai szövetségi szintű jogszabályok miatt a Governing Boardban főként köztisztviselőként álló, amerikai állampolgárságú személyek, üzletemberek lesznek, akik elkötelezettek az Alapítvány alapvető célkitűzései mellett.

² MÁÉRT plenáris ülése, Magyar Diaszpóra Tanács, KMKF plenáris ülése, KMKF Szórványdiaszpóra munkacsoportja, Nemzeti Regiszter, stb.

Szabó Vilmos (MSZP) írásbeli kérdése a Külügyminiszterhez:

„Mennyibe kerülnek Magyarország barátai?” [K/9525](#)

Az MSZP képviselője Dorosz Dávid LMP-s képviselőhöz hasonlóan szintén a Friends Of Hungary Alapítványról érdeklődött, azonban kifejezetten a finanszírozási kérdésekre fókuszálva. Emellett Szabó Vilmos elégedetlenségét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a Kormány az Országgyűlés illetékes bizottságában – a Nemzeti Összetartozás Bizottságban – sem adott részletes tájékoztatást az Alapítvány létrehozásának céljairól, működéséről.

A képviselő kérdésére – mint a témában illetékes miniszter – Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes válaszolt. A tárca nélküli miniszter üdvözölte az Alapítványt övező széleskörű érdeklődést, mely véleménye szerint erősíti törekvésüket, hogy a diaszpóra magyarságát egyre jobban bevonják a magyar nemzet életébe. Válaszában kitért az Alapítvány céljainak és felépítésének bemutatására is.

A miniszterelnök-helyettes a finanszírozási és költségvetési kérdéssel kapcsolatban kiemelte: a magyar kormány 2013. június 30-i hatályú elszámolási és visszafizetési kötelezettség mellett biztosítja a költségvetési forrásokat az Alapítvány részére. A kezdő tőke nagyságrendjét a hasonló státuszú és célú alapítványok tőkeellátottsága alapján határozták meg, továbbá az Alapítvány tőkéjének és egyszeri alapítási költségeinek, valamint az első évi adománynak a 2012. évi költségvetés terhére történő finanszírozása a Rendkívüli kormányzati intézkedésekre elkülönített központi költségvetési tartalékkeret terhére történik. A tőkeellátottság – a hosszú távú működés feltételeinek megteremtése mellett – segít a külső adományozók bevonásához szükséges folyamatok, a hatékony adománygyűjtési rendszer kialakításában, melyhez szintén hozzájárul az ún. public charity adózási státusz is. Az Alapítvány mindemellett a tőkéjét nem élheti fel, sőt azt gyarapítani köteles. A befolyó adományok segítségével az Alapítvány fokozatosan önfenntartó, finanszírozási szempontból a magyar államtól független szervezetté válik.

Szávay István (Jobbik) írásbeli kérdése a Külügyminiszterhez:

„Mit tett eddig és mit kíván tenni a jövőben a Kormány Malina Hedvig védelmében?” [K/9376](#)

A képviselő aggodalmát fejezte ki a 2006 augusztusa óta húzódó Žák-Malina Hedvig - ügy miatt és szorgalmazza a magyar diplomácia hatékony fellépését a szlovák féllel szemben az Emberi Jogok Európai Bírósága 2011. novemberi határozata ellenére is folyamatos jogsértés mielőbbi lezárása érdekében.

Martonyi János biztosította a Jobbik képviselőjét afelől, hogy a Külügyminisztérium kiemelt figyelemmel követi Žák-Malina Hedvig ügyét és mindenekelőtt tiszteletben tartják az érintett érdekeit, aki többször is kifejezetten kérte, hogy Magyarország ne tegyen lépéseket az érdekében, illetve hogy ügyét ne használják fel politikai célokra. Emiatt a diplomácia cselekvési lehetőségei korlátozottak az ügyben, de továbbra is készek minden szükséges és lehetséges lépést megtenni, amennyiben azt az érintett igényli.

A külügyminiszter elfogadhatatlannak tartja, hogy miután a szlovák kormány 2012. február 1-jei nyilatkozatában – a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága 2011. november 8-i határozatával összhangban – elismerte, hogy Szlovákiában megsértették Žák-Malina Hedvig hatékony jogorvoslathoz és békés élethez fűződő jogait, a szlovák főügyészség továbbra is folytatja a hamis tanúzás gyanújával indított eljárást a hölgygel szemben. Magyarország Külügyminisztériuma bízik benne, hogy a szlovák hatóságok az említett kormánynyilatkozat vállalásait teljesítve lezárnak minden ellene irányuló vizsgálatot, és ezzel befejeződik a több mint hat éve tartó megaláztatás.

Szávay István (Jobbik) írásbeli kérdése a Miniszterelnökhöz:

„Miért nem válaszolt Miniszterelnök Úr a délvidéki Magyar Remény Mozgalom temerini fiúk kapcsán 2012. október 11-én írt nyílt levelére?” [K/9669](#)

A Jobbik képviselője elégedetlenségének adott hangot, amiért Orbán Viktor miniszterelnök nem válaszolt a Magyar Remény Mozgalom 2012. október 11-én kelt levelére, melyben felkérlik miniszterelnök urat, hogy a 2012. november 30-i köztársasági elnöki találkozón a temerini fiúk ügyét kiemelten kezeljék. A képviselő tájékoztatást kér a Miniszterelnökség temerini fiúk ügyének megoldása érdekében megvalósult tevékenységéről és eredményeiről.

Szávay István kérdésére – mint a téma szerinti feladatkörrel rendelkező miniszter – Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes válaszolt, aki arról tájékoztatta a képviselőt, hogy a Miniszterelnökség a délvidéki magyar nemzeti közösség vonatkozásában az 1944-45-ös magyarelles atrocitások kérdése mellett a temerini fiúk ügyét is kiemelten kezeli, ennek megfelelően ez a téma a novemberi elnöki találkozó egyik hangsúlyos napirendi pontja volt.

A miniszterelnök-helyettes jelentős sikernek értékeli, hogy a köztársasági elnökök találkozáját követően, az öt fiú közül kettő elnöki kegyelemben részesülhetett, és hazatérhetett családjához. Továbbra is feladatként tekintenek arra, hogy minden lehetséges kormányzati és egyéb fórumon segítsék az ügy megoldását, hiszen rendezésre vár még három fiú sorsa, akik esetében csekély előrelépésnek nevezhető, hogy büntetésük a szerbiai amnesztia törvény elfogadása következtében tíz százalékkal csökkent.

Semjén Zsolt úgy véli, hogy az ügyben eddig elért eredmények elsősorban a magyar kormány nemzetpolitikai szempontokat is előtérbe helyező, csendes diplomáciai aktivitásának köszönhetőek. Véleménye szerint a szerb köztársasági elnökkel folytatott magas szintű politikai találkozókat követően világossá vált, hogy a temerini fiúk ügyének megoldásához az eddigiekhez hasonló következetes és folyamatos politizálásra, továbbá a két nemzet közötti diplomáciai kapcsolatok építésére van szükség, amely iránt a magyar fél teljes mértékben elkötelezett.

Erdély

2013 az autonómia éve

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács megalakulásának 10. évfordulója alkalmából február 2-án hálaadó istentiszteletet tartottak Szatmárnémetiben, a Lánchos templomban. *Tőkés László*, az EMNT elnöke, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület korábbi püspöke prédikációjában az egyháznak a rábízottak iránti felelősségéről beszélt.

„Ha az egyház szociális támogatást nyújt híveinek, miért ne nyújthatna erkölcsi, politikai támogatást is?” - fogalmazott prédikációjában. Megemlítette, hogy a hálaadó istentiszteletet követő konferenciának azt a címet adták: Válaszd az életet, válaszd az autonómiát. A Nagyvárad melletti Püspökfürdön végveszélybe került tündérrózsára utalva elmondta, úgy kell az autonómia az erdélyi magyarságnak, mint a termálvíz a tündérrózsának. Arra biztatta hallgatóságát, hogy ne féljenek a korlátozott önrendelkezés követelésétől.

Szászfalvi László KDNP-s országgyűlési képviselő, miniszteri biztos Balog Zoltánnak, az emberi erőforrások miniszterének és a magyar kormánynek a köszöntését tolmácsolta. A politikus hangsúlyozta, hogy az EMNT annak idején nem valaki ellen, hanem valamiért jött létre. Úgy vélte, hogy az autonómia a magyar közösség megmaradásának, jövőjének a záloga. *Ékes Ilona* fideszes országgyűlési képviselő az Országgyűlés Nemzeti összetartozás Bizottsága nevében elmondott köszöntőjében kiemelte, hogy „minél autonómabb egy közösség, annál sikeresebb problémái megoldásában”.

A „Válaszd az életet, válaszd az autonómiát” konferencia közel négyszáz fős hallgatósága kézfelemeléssel szavazta meg Tőkés László azon javaslatát, hogy a 2013-as esztendőt nyilvánítsák az autonómia évének.

Az EMNT elnöke arra kérte az autonómia híveit, töltsék meg tartalommal az autonómia évét, szervezzenek rendezvényeket az autonómia szolgálatában.

A konferencián előadóként részt vevő *Toró T. Tibor*, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) elnöke ma már hibának látja, hogy tíz évvel ezelőtt nem alapítottak pártot. Hozzátette, hogy az EMNT tíz évvel ezelőtti zászlóbontásakor még úgy látták, a pártosodó Romániai Magyar Demokrata Szövetséggel (RMDSZ) szemben egy igazi, mindenkit befogadó szövetséget kell létrehozni.

Izsák Balázs a Székely Nemzeti Tanácsnak a székely autonómiáért folytatott mintegy tíz éves munkáját ismertette, melynek révén „a Székelyföld felkerült Európa térképére”.

A konferencia résztvevői „[Szatmári nyilatkozat](#)” címmel dokumentumot fogadtak el, amelyben kinyilvánították, hogy a cselekvés útját választják az autonómia elérésének érdekében. Leszögezték, hogy a közösség sikeréhez nem csupán Erdélyben, hanem az egész Kárpát-medencében ki kell alakítaniuk az autonómia-központú politikai konszenzust a magyar szervezetek között.

A szatmári nyilatkozatban azt is leszögezték, újra benyújtják a román parlamentben az autonómia törvénytervezeteit, és ha szükséges, több százezer aláírással nyomatékosítják azokat. Ezzel egy időben azonban a

parlamenten kívüli jogszerű politikai nyomásgyakorlás eszközeit is szükségesnek tartják.

A konferencia résztvevői a Partiumi Autonómia Tanács megalapításának szándéknyilatkozatát is elfogadták. *Szilágyi Ferenc*, az EMNT alelnöke előadásában úgy vélte, hogy a Magyarországgal szomszédos régió jobb adottságokkal rendelkezik az autonómia elérésére, mint a Székelyföld, hiszen szervesen kapcsolódik Magyarországhoz.

A székely zászló körül kialakult „háború”

Magyarország és Románia között diplomáciai vita robbant ki február első hetében miután *Németh Zsolt* külügyi államtitkár a Budafok-Tétényi Polgármesteri Hivatal által szervezett ünnepségen – melynek keretében a polgármesteri hivatalra kitűzték a székely lobogót – szót emelt a Székelyföldön dülő „zászlóháború” ellen.

„Az elmúlt hónapok romániai lépései ellentétesek az elmúlt években kibontakozott magyar-román együttműködéssel, a stratégiai partnerség értékrendjével, gyakorlatával, ahogyan az EU normáival is” – mondta a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára kedden. A székely zászló elleni támadást az államtitkár a közösség jogai, autonómiája és a léte elleni támadásnak nevezte. Ugyanakkor biztatónak ítélte, hogy elmozdították tisztségéből a Kovászna megyei kormány megbízottat³. *Németh Zsolt* felidézte *Mircea Duşa* román védelmi miniszter hétvégi szavait, amelyek szerint a székely zászló támadás a román állami jelképek ellen. *Németh* hozzátette: a magyar kormány határozottan elvárja a román kormányzattól, hogy szüntesse meg ezt a szimbolikus agressziót az erdélyi magyar közösség ellen. Az államtitkár egyben arra buzdította a magyarországi önkormányzatokat, hogy szolidaritást vállalva a székelyföldi településekkel, tüzzék ki a székely zászlót, ami az autonómia melletti kiállást is jelképezi.

Németh Zsolt szavaira reagálva szerdán *Victor Ponta* román kormányfő azt mondta: Románia nem tűr el senkitől leckéket, hogyan alkalmazza a törvényeit. *Ponta* bejelentése után a román külügy bekérte *Füzes Oszkárt*, a bukaresti magyar nagykövetet.

A magyar nagykövetet *Titus Corlăţean* román külügyminiszter később a diplomáciai szokásjog megsértésével vádolta meg, és kilátásba helyezte kiutasítását amennyiben a nagykövet nem tér vissza „megbízata keretei közé”. *Corlăţean* azt nehezményezte, hogy a magyar nagykövet egy hírtelevízió vendégeként, újságírói kérdésre válaszolva Magyarország támogatásáról biztosította a székelyföldi autonómia törekvéseit.

A magyar külügyminisztérium szerdán közleményben reagált a történetekre, melyben azt írták, hogy a kisebbségi jelképek használatának akadályozása ügyében kialakult helyzet megoldásának kulcsa Románia kezében van, a romániai magyarságnak jogában áll használnia szimbólumait, ezért Magyarország támogatja a székely zászló használatát.

Martonyi János külügyminiszter csütörtök délután telefonbeszélgetést folytatott román kollégájával, *Titus Corlăţean*nal - közölte a

³ A tavaly májusban prefektussá kinevezett *Codrin Munteanu* a magyar feliratok és a székely szimbólumok elleni intézkedéseivel váltott ki nemtetszést Háromszéken.

Külügyminisztérium. A két külügyminiszter megvitatta a székely zászló használata kapcsán kialakult helyzetet, és bár megállapították, hogy véleményük eltér, kifejezték egyetértésüket, hogy a két ország közötti stratégiai partnerség jegyében a kapcsolatok további fejlesztése a közös cél - fogalmazott a tárca közleménye. Ennek érdekében minden szinten folytatják a párbeszédet, amiben kiemelten számítanak a diplomáciai képviselők hozzájárulására is. Megerősítették, hogy a korábbi terveknek megfelelően a tavasz folyamán Martonyi János külügyminiszter Bukarestbe látogat.

„A felek egyetértettek abban, hogy a feszültség csökkentése kölcsönös érdek, ezért az együttműködést mindkét fél érzékenységének, a nemzeti közösségek természetes jogainak, valamint a nemzeti kisebbségekkel kapcsolatos európai elveknek, illetve normáknak a figyelembe vételével folytatják” - tette hozzá a Külügyminisztérium.

A zászló ügy megoldása még várat magára annak ellenére, hogy a székelyföldivel megegyező zászlóhasználatnak egyre több példáját idézik, továbbá közéleti személyek, újságírók állnak ki mellette.

A moldvai csángó oktatási program elmúlt egy éve

Burus-Siklódi Botond, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) elnöke ismertette a csángó oktatási program átvétele óta eltelt egy év tapasztalatait, eredményeit.

Az RMPSZ a magyar kormány kérésére 2012 elején vette át a program vezetését a Moldvai Csángó Magyarok Szövetségétől (MCSMSZ). Ennek keretében jelenleg 26 helyszínen, 43 oktatóval zajlik magyar nyelvoktatás iskolai körülmények között, illetve szabadidős tevékenységként. Az iskolákban mintegy 1100 gyereket tanítanak, a programban összesen 2190 fő vesz részt. Múlt év szeptemberétől csatlakozott a Szeret-Klészse Alapítvány által működtetett oktatási program is, márciustól pedig a Pusztina Házért Alapítvány programja is integrálódik.

Ez év január 21-én aláírták az RMPSZ és az MCSMSZ közötti megállapodást, amely a Csángó Szövetség vonakodása miatt nem valósult meg korábban. A szerződés végre rendezti annak a hat helyszínenek a sorsát, amelyeket a keresztszülők pénzéből vásároltak és a Csángó Szövetség tulajdonát képezik. Immár megvan a jogi lehetősége annak, hogy ezek fenntartását, illetve az oktatási program működtetésével kapcsolatos költségeket az RMPSZ fizesse.

Pogár László MCSMSZ elnök nyilatkozata megerősítette, hogy a szerződés értelmében a Csángó Szövetség kapja meg azt a fejenként 700 lejt, amelyet a magyar házakban tanító tanároknak adtak volna a rezsiköltségek fedezésére.

Az RMPSZ-nek sikerült elérni a stabilitást, szakmai segítséget nyújtani az oktatáshoz, most már a szakmai munka megtervezése, színvonalának emelése a feladat. „A szakmai támogatás szintjén – az érdekvédelem mellett – szeretnénk az iskolai tevékenység felé közelíteni az iskolán kívüli tevékenységet is” – mondta *Burus-Siklódi Botond*. A szakmai munkában partnerük a Hargita és Bákó megyei tanfelügyelőség és a román oktatási minisztérium nemzeti kisebbségi főosztálya is. Kifejtette, hogy –

tapasztalatuk szerint – célszerű lenne Bákóban módszertani központot létrehozni annak érdekében, hogy az oktatási program irányítása Csángóföldön történjen.⁴

A február 9-én tartandó XVII. Csángó Bál keretében sor kerül a moldvai csángó magyar oktatási program bemutatkozására, azt megelőzően pedig a tanárok továbbképzésen vesznek részt Gödöllőn, majd Budapesten találkoznak a keresztszülőkkel.

Felvidék

2013, a megyei választások éve

A felvidéki magyarság számára politikai szempontból a 2013-as év legfontosabb eseménye az ősszel megrendezésre kerülő megyei választás. Bár még hosszú hónapok vannak hátra a voksolásig, már megkezdődtek az együttműködésekéről szóló tárgyalások.

A magyarok érdekképviseletével foglalkozó két párt, a Magyar Közösség Pártja (MKP) és a Most-Híd a kedvezőtlen demográfiai folyamatok és a magyar szavazatok megosztásának veszélyét felismerve ezúttal nagyobb erőfeszítést tesznek a megegyezés érdekében. 2012 utolsó negyedében még ritkábban, az újévben azonban egyre sűrűbben ültek tárgyalóasztalhoz, ám egyezsége egyelőre nem jutottak a felek. Az őszi, főként informális találkozókat az MKP tisztújítását követően váltotta fel a hivatalos kapcsolatfelvétel, amely már alkalmat kínál a magyar és a vegyes párt között az érdemi kérdések megvitatására is.

Az egyeztetések nem indultak zökkenőmentesen. Míg az MKP a járási szintű megegyezésekben gondolkodik, addig a Most-Híd elsősorban a kerületi (megyei) együttműködésben érdekelt. Az elmúlt hetekben több járásban is találkoztak a helyi vezetők, így a rimaszombati, a losonci és a nagykürtösi járásban (január elején), továbbá az érsekújvári (jan. 22.), a komáromi (jan. 23. és febr. 6.), a galántai (jan. 31.) és a lévai járásban (febr. 1.) tárgyaltak a felek. Ezen alkalmak többnyire pozitívan alakultak, bár végső közös álláspontra nem jutottak, de több helyen is közeledtek egymáshoz a felek. A nyitrai kerületben megyei szintű tárgyalásra is sor került, amely azonban nem hozott eredményt.

Érdemes megvizsgálni, hogy az MKP és Most-Híd előtt milyen együttműködési lehetőségek állnak. Az eddigi tárgyalásokon a szoros összehangolt tevékenység, vagy a közös jelöltállítás nem tűnt fel valós alternatívaként, azonban egymás „hallgatolagos” támogatása több járásban is reális lehetőség. A gyakorlatban mindez azt jelentheti, hogy az adott járásokban a két párt nem állít teljes jelöltlistát, egymás jelöltjeit kölcsönösen nem véleményezik, illetve nem folytatnak negatív kampányt egymás ellen.

⁴ A Nemzeti összetartozás bizottság november 13-i ülésének beszámolója a moldvai csángó oktatási programról: I. évf. 30. szám

Az egymás közti egyeztetés mellett az MKP és a Most-Híd más politikai erőkkel is nyitottnak mutatkozik az együttműködésre. Az etnikai párt Országos Tanácsa közleményben jelezte, a magyarság érdekeinek védelme céljából nem zárják ki a kapcsolatfelvételt egyéb pártokkal sem. Így például Besztercebánya megyében a helyi MKP várhatóan Vladimír Maňkát, a Smer-SD megyefőnök jelöltjét fogja támogatni.⁵

A Most-Híd esetén stabilabb partnerségről beszélhetünk, ugyanis a parlamenti ellenzék, az ún „Népi Platform” több területen is összehangoltan igyekszik fellépni. A megyei választásokra közös jelöltállításban egyezett meg Kassa megyében a vegyes párt, valamint az SDKÚ-DS és a KDH, továbbá a nagyszombati kerületben is hasonló irányú tárgyalások zajlanak a felek között. A Bugár Béla vezette párt a politikai szférától távolabb helyezkedő Szlovákiai Magyarok Kerekasztalát is megkereste az esetleges együttműködés ötletével, azonban náluk nem jártak eredménnyel. A Kerekasztal tudomásul vette a kezdeményezést, de elutasította a felkérést, ahogy az MKP ajánlatát sem tudta elfogadni a párt listáján való indulást illetően.

Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes részt vett az újvidéki "hideg napok" áldozatairól szóló megemlékezésen

Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes részt vett a január 22-i újvidéki razzia 71. évfordulója alkalmából tartott megemlékezésen, melyet a magyar-szerb történelmi megbékélési folyamat újabb fontos állomásának nevezett.

Az egykori razzia áldozatainak emléket állító Duna-parti emlékműnél a két miniszterelnök-helyettesen kívül jelen volt *Nikowitz Oszkár*, Magyarország belgrádi nagykövete, *Josef Levi*, Izrael belgrádi nagykövete, *Miloš Vučević* újvidéki polgármester, *Siniša Sević*, az újvidéki képviselő-testület elnöke, valamint a szerb pravoszláv egyház, a szerbiai zsidó és iszlám hitközségek számos képviselője.

A résztvevők felelevenítették az 1942. január 21. és 23. közötti eseményeket, amikor a magyar honvédség tagjai újvidéki polgárokat végeztek ki egy razzia során. Az áldozatok⁶ zöme szerb és zsidó volt. A tragikus események 70. évfordulójára emlékezve tavaly Budapesten emléktáblát avatott a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium.

A miniszterelnök-helyettes a megemlékezés után a sajtónak elmondta: a két ország közötti megbékélési folyamat az év elején kezdődött, amikor a belgrádi magyar nagykövet, *Nikowitz Oszkár Tomislav Nikolić* szerb elnök tanácsadójának társaságában részt vett egy csúrogi megemlékezésen. A következő lépés – egy korábbi megállapodásnak megfelelően – a mostani esemény volt, amelyen a két ország miniszterelnök-helyettesének részvételével emlékeztek meg az újvidéki "hideg napokról". A következő állomás remélhetőleg az lesz, amikor a két ország köztársasági elnöke, *Tomislav Nikolić* és *Áder János* lesz együtt jelen – szintén Csúrogon – egy közös megemlékezésen - mondta Navracsics Tibor.

⁵ <http://www.hirek.sk/belfold/20130127092739/Varhatoan-Vladimir-Mankat-tamogatja-az-MKP-Besztercebanya-megyeben.html>

⁶ Az áldozatok száma különböző források szerint 3300-3800 fő közé tehető.

A magyar miniszterelnök-helyettes a megemlékezés előtt négyszemközti tárgyalást folytatott szerb kollégájával, Aleksandar Vučić szerb miniszterelnök-helyetttessel. Áttekintették a két ország kapcsolatait, melyen áttekintették az együttműködés bővítésének lehetőségeit.

Forrás: MTI

Délvidék

Politikai válság Szerbiában

Sokáig úgy tűnt, hogy az *Ivica Dačić* kormányfő ellen indított sajtóhadjárat következtében előrehozott választások kiírására is sor kerülhet Szerbiában, azonban az utóbbi napok fejleményei arra engednek következtetni, hogy a jelenlegi kormány (még) marad.

Sajtóhírek szerint január közepén Ivica Dačić szerb miniszterelnök és első helyettese *Aleksandar Vučić* vitába keveredett a rendőrség új igazgatójának megválasztása ügyében.

Néhány nappal később *Dragan Đilas*, a Demokrata Párt (DS) elnöke azt nyilatkozta, hogy még az idén választásokra számít. A legnagyobb ellenzéki párt vezetője szerint az új kormány működésének első hat hónapja után teljesen nyilvánvaló, hogy nem tud javítani a polgárok életszínvonalán és ezért számítani lehet az előrehozott választásokra. „Az ország néhány lépéssel hátrébb lépett. A gazdaság elhal, a hatalom nem tudja, hogyan erősítse meg a gazdaságot, amely a recesszió felé közeledik”, nyilatkozta Đilas, melyben úgy értékelt: az uralkodó koalíción belüli különbségek „összebékíthetetlenek és megbénítják az államot”.

Majd pártja (DS) közleményében azzal vádolta meg a Szerb Haladó Pártot (SNS), hogy üldözi a demokratákat és vezetőjüket, Dragan Đilast, s azt követelik, a haladók írják ki az előrehozott választásokat. A DS közleménye szerint az SNS egyik közszolgálati médium segítségével az ellenzéki vezetők médialincselésére készül. Ugyanakkor nyomatékosan felszólították a haladókat, azonnal írják ki az előrehozott választásokat, s azt üzenték, a demokraták készen állnak a megmérettetésre.

Sandra Rašković, a Szerbiai Demokrata Párt (DSS) képviselője is bejelentette, meggyőződése, hogy a korrupció és bűnözés elleni harc megingathatja a kormány stabilitását. Mint az újságíróknak adott nyilatkozatában fogalmazott, a folyamat „elkerülhetetlenül veszélybe sodorja majd a jelenlegi kormány stabilitását”. Szerinte, ha a vizsgálatok valóban pártatlanok lesznek, a nyomok „magas rangú tisztségviselőkhöz és a kormányt alakító pártok képviselőihez” vezetnek majd, mintegy előrevetítve a későbbi eseményeket.

Néhány nappal később ugyanis megjelent a sajtóban, hogy 2008 és 2009 folyamán több állami tisztségviselő is találkozott *Darko Šarić*val, a szökésben lévő hírhedt szerbiai „drogbáróval” és az ún. Šarić-klán több befolyásos tagjával. A port az kavarta fel, hogy a sajtóban megjelent hírek szerint a kormányfő és korábbi kabinetfőnöke is találkozott és kapcsolatot tartott fent a Šarić-klánnal. A Politika c. lap rendőrségi forrásokra hivatkozva

azt írta, hogy az előző és a jelenlegi kormány egyik magas beosztású minisztere annak idején rezidenciájában vendégül látta a Šarić jobbkezének számító Rodoljub Radulovićot és barátnőjét, de néhány nappal korábban tájékoztatta a Šarić-klán elleni nyomozás állásáról is.

Az ügy kirobbanása után a miniszterelnök ekképpen nyilatkozott: „A kormány marad, megdöntése nem sikerült. Folytatjuk a harcot a polgárok jobb életéért”, üzenté az SPS elnöke pártja elnökségi ülését követően. „Egyetlen komoly oka nincs annak, hogy előrehozott választásokat írjunk ki, mindaz pedig, ami ezekben a napokban történt, a kormány és munkája eredményeinek lejárására tett kísérlet” – jelentette ki Ivica Dačić.

Boris Tadić korábbi szerb elnök beismerte, hogy köztársasági elnökként és a nemzetbiztonsági tanács elnökeként tudott Ivica Dačić kormányfő és a Šarić-klán kapcsolatáról, de arra vonatkozó információkat soha nem kapott, hogy Dačićot emiatt bármiféle vizsgálat alá helyezték volna.

A Dačić-kormány miniszterei mindezek kapcsán vizsgálatot követelnek. Abban megegyeznek, hogy részletekbe menő vizsgálatot kell lefolytatni, mert így egy olyan légkör alakul ki, amely nem használ sem a kormánynak, de a társadalomnak sem. A Szerbiai Demokrata Párt (DSS) pedig egyenesen Dačić lemondását követeli.

A Šarić-botrányt az ellenzék is éber figyelemmel követi. A demokratákat az érdekli, hogy történhetett meg, hogy egy kormányfő és belügyminiszter egyáltalán kapcsolatba került Európa legnagyobb drogbandájának vezetőjével. Dragan Đilas, a DS elnöke ismételten a rendkívüli választások kiírását követelte: „Az egyetlen lehetséges kiút az ország jelenlegi helyzetéből a rendkívüli választások a lehető legrövidebb időn belüli kiírásán át vezet”, nyilatkozta Đilas a február 2-án megtartott sajtókonferenciáján. Mint hangsúlyozta, pártja mindenképp része lesz az új hatalomnak.

Čedomir Jovanović, a Liberális Demokrata Párt (LDP) elnöke szerint az aktuális politikai történések – amelyek erősen érintik Ivica Dačić kormányfőt is – egy olyan cselszövés elemei, amelynek végső célja egy új koalíció létrehozása, amelyet a Szerb Haladó Párt (SNS) és a Demokrata Párt (DS) alkot majd.

Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke február 3-i sajtónyilatkozata szerint az események alakulása alapján többé-kevésbé valószínű az előrehozott köztársasági választások kiírása, ugyanakkor szükségtelen a tartományi választásokat is kiírni. Elmondása szerint aggodalommal tölti el mindaz, ami az utóbbi napokban a szerbiai politikai színtéren történik és félelmének adott hangot, miszerint „nem olyan jelenségekről van szó, amelyek egyes személyekhez vagy pártokhoz köthetők, hanem olyan jelenségekről, amelyek nagy mértékben megrengetik a jogállam alapjait. Szerinte „mindaz, ami Ivica Dačićyal történik, nem az ő személyes ügye, vagy az SZSZP ügye, hanem olyasmi, ami egy normális országban nem történhetne meg.” A VMSZ elnöke szerint a helyzet annyira ingatagrá vált, hogy már nem lehetséges visszatérni az előző állapotba, hozzáteve, hogy „minden arra mutat, hogy kiírják az előrehozott köztársasági választásokat.”

A legnagyobb kormánypárt azonban még kiáll Dačić mellett: a Szerb Haladó Párt (SNS) február 4-i rendkívüli elnökségi ülését követően Aleksandar Vučić, az SNS elnöke az ülést követő sajtótájékoztatón kijelentette, egyelőre

nem lesznek választások, mert a párt népszerűségi mutatóinál fontosabb a polgárok érdeke. Az állami szervek a törvénnyel összhangban folytatják továbbra is a bűnözés és a korrupció elleni harcot. Ezzel kapcsolatosan elmondta, hogy „nincsenek és nem lehetnek védett személyek, névtől és beosztástól függetlenül”. A legnagyobb párt elnökének elmondása szerint folytatják a munkát a kormányban, amíg ez a polgárok javát szolgálja, s ha nem így lesz, akkor az elnökség és a párt főbizottsága majd ismét összeül. Ez a kormány hat hónap alatt többet tett, mint az előző négy év alatt. A párt főbizottságának következő ülésén pedig elemezni fogjuk minden, a pártunkhoz tartozó miniszter munkáját”, üzenté Vučić, aki szerint majd akkor lesznek rendkívüli választások, „ha a polgárok többsége másmilyen hatalmat akar”.

A kormány marad a jelenlegi összetételében mindaddig, míg az állami szervek nem zárják le a vizsgálatot Ivica Dačić kormányfő és a Darko Šarićhoz kötődő bűnözők állítólagos kapcsolatáról, jelentette ki *Nebojša Stefanović*, a szerbiai parlament elnöke. A hatalmi koalíció legerősebb pártja, a Szerb Haladó Párt (SNS), amelynek ő az alelnöke, azt kérte az állami szervektől, vizsgáljanak ki mindent az esettel kapcsolatban és záros határidőn belül zárják azt le.

Az előrehozott választások a Piackutatási Intézet munkatársa szerint államcsődhöz vezetnének.

Forrás: Vajdaság Ma, Magyar Szó

Ismét magyarokra támadtak a Vajdaságban

Február 3-án kora hajnalban Óbecse központjában magyar fiatalokra támadt rá egy szerbül beszélő fiatalokból álló csoport. A város központjában kötöttek bele ismeretlenek a magyar társaságba, de miután a fiatalok nem reagáltak a provokációra, a kötekedők továbbálltak, majd valamivel később már nagyobb létszámban tértek vissza és rátámadtak a magyar csoportra, miközben nemzeti hovatartozásukat emlegetve sértegették őket. Ketten sérültek meg, egyiküknek a fején szakad fel a bőr és kisebb agyrázkódást szenvedett, társának pedig bal szeme környéke dagadt fel. Őket az óbecsei egészségházban látták el. A verekedésnek a rendőrség vetett véget, a helyszínen igazoltatta a résztvevőket. A rendőrség közleménye szerint hat személy ellen indítottak szabálysértési eljárást, akiket a közrend megsértésével gyanúsítanak.

Az óbecsei biztonsági tanács csütörtöki közleményében a hétvégén történt verekedéssel kapcsolatosan kifejtette: mielőtt nemzeti jellegűnek nyilvánítja a közvélemény a történeteket, le kell ellenőrizni a tényeket, és meg kell várni a rendőrség jelentését. „Vegyes nemzeti összetételű közösségben élünk, ahol az incidensek ilyen jellegű minősítésének komoly és beláthatatlan következményei lehetnek. Amennyiben az illetékes szervek megállapítják, hogy az incidensre nemzeti alapon került sor, a községi hatalom a legerélyesebben el fogja ítélni azokat a résztvevőket, akik verbálisan vagy fizikailag nemzeti gyűlöletet szítanak” – áll a közleményben.

Néhány nappal korábban Temerinben került sor újabb incidensekre. Január 25-én egy „Halál a magyarokra⁷” feliratú falfirkát fújtak egy ház falára, majd még ugyanaznap 3 magyar fiataalt ért az óbecseihez hasonló jellegű támadás. Ezt követően február 1-jén a város központjában levő piactéren egy férfi rátámadt egy magyar nőre és fiára, akiket – több tanú előtt – szerb nyelven többek között nemzeti alapon is sértegettek. Ennek az incidensnek is a rendőrség vetett véget.

Az újabb támadások miatt több vajdasági magyar párt is közleményben ítélte el az eseményeket, melyeknek kivizsgálását és a támadók felelősségre vonását szorgalmazzák.

Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök helyettes szintén [közleményben](#) ítélte el a támadásokat. Ebben többek között az áll, hogy „az immáron rendszeressé váló magyar verések és a nemzetiségi alapon sértegető graffitik komoly aggodalomra adnak okot, kiváltképp akkor, amikor a két nemzet a történelmi megbékélés küszöbén áll. A két fél között kialakult bizalom és baráti viszony nehezen tartható fenn és építhető tovább a legutóbbi esetek alapos kivizsgálása és a hasonlók megelőzése nélkül.”, továbbá, hogy a magyar kormány határozott fellépést és „kettős mércét” nélkülöző kivizsgálást vár el a szerb hatóságok részéről.

Forrás: <http://www.magyarszo.com/>

Kárpátalja

Időközi választások Kárpátalján

Ukrajnában 2012. október 28-án tartották a legutóbbi választásokat, ám Kárpátalján ismét voksolásra készülnek a szavazók, illetve a szavazatokért versengő pártok.

2013. március 3-ára tűzték ki a kárpátaljai időközi megyei tanácsi választásokat, amelyre azért van szükség, mert hat helyi képviselő is bekerült a december 14-én megalakult Legfelsőbb Tanácsba, ennek következtében az ő megyei tanácsbeli helyük megüresedett. A hat mandátum közül öt egyéni körzetből származott, így *Valerij Luncsenko* (Változások Frontja – Front Zmin) kivételével – aki helyett pártja jelöl új képviselőt – minden új honatya megüresedett pozíciójának betöltéséről a választók dönthetnek. Az érintett területek a következők: Munkács (5. körzet), Ugocsa (22. körzet), az Ilosvai járás (29. körzet), a Munkácsi járás (36. körzet) és az Ung-vidék (51. körzet).

A két – helyi szinten – legnagyobb támogatottsággal bíró erő, a Régiók Pártja (PR)⁸ és az Egységes Közép (JeC)⁹ minden körzetben indít jelöltet, így kiélezett versenyre lehet számítani. Az ellenzék összefogása ezúttal sem lesz

⁷ Szerbül: Smrt Mađarima

⁸ A Viktor Janukovics ukrán elnök mögött álló párt az október 28-i parlamenti választáson megőrizte kormányzati pozícióját. A kormányerők több kisebbségbarát intézkedést kívántak bevezetni (pl. nyelvhasználati törvény), ám ezeket igyekeztek az orosz kisebbségre korlátozni. A PR listájáról jutott be a Legfelsőbb Tanácsba Gajdos István, az UMDSZ elnöke.

⁹ A JeC elsősorban Kárpátalján bír számottevő erővel. A Baloga-család által fémjelzett szervezet közép- és kelet-európai politikáit, azonban beárnyékolja tevékenységüket a választási csalások újra és újra felerősödő gyanúja.

teljes, a Batykvivcsina (Haza)¹⁰, a Front Zmin¹¹ és a Szvoboda (Szabadság)¹² közös jelöltek indítását tervezi, azonban Vitalij Klicsko pártja, az UDAR (Ütés)¹³ önállóan méreti meg magát. A magyar pártok részvételét egyelőre bizonytalanság övezi. A Kárpáti Igaz Szó információi szerint az UMDSZ az ungvári járási körzetben *Zsoffcsák Klárát*, a szürtei középiskola igazgatóját támogatja. Szintén az 51-es körzetben az UDAR *Bodnár József* helyi vállalkozó személyében magyar nemzetiségű jelöltet indít.

Beregszászban ugyancsak előtérbe került az időközi választások kérdése. *Gajdos István* (UMDSZ) december 4-én mondott le a polgármesteri tisztségéről, mivel ő is bekerült (a PR listájáról) az ukrán parlamentbe. A szavazás időpontjáról egyelőre nem döntött a Legfelsőbb Tanács. Ennek következtében leghamarabb áprilisban kerülhet sor a magyar többségű város fejének megválasztására.

¹⁰ A bebörtönzött Julija Timosenkot támogató Batykvivcsina az Egyesült Ellenzék vezető ereje. A Viktor Janukovics és a Régiók Pártja leváltására létrejött összefogás ellenzi a kormányzat szerintük túlságosan a kisebbségeknek (elsősorban az oroszoknak) kedvező intézkedéseit. A választásokon csak megközelíteni tudták a PR-t, végül nem tudták a kormányalakításhoz szükséges mandátumokat megszerezni.

¹¹ A Változások Frontja az Egyesült Ellenzék keretein belül küzdött a hatalompárt megbuktatásáért.

¹² A Szvoboda nacionalista, idegenellenes párt, amely 10% körüli országos eredményével számottevő erőt jelent a Legfelsőbb Tanácsban.

¹³ A Vitalij Klicsko által alapított UDAR új szint hozott az ukrán politikai palettára. Kritikus mind a kormányoldallal, mind az ellenzékkel szemben, a „nép” hangját kívánják közvetíteni és elítélik a korrupciót.

BESZÁMOLÓ

Beszámoló az Ifjúsági albizottság nagymegyeri kihelyezett üléséről

Az Országgyűlés Ifjúsági, szociális, családügyi és lakhatási bizottságának Ifjúsági albizottsága 2013. január 25-26-án a Magyar Ifjúsági Konferencia felvidéki tagszervezeteinek meghívására Felvidéken tanácskozott, ezzel folytatva a határon túli magyar közösségeknél tartott kihelyezett ülések hagyományát. Az albizottság tagjai Sepsiszentgyörgy és Bácskatopolya után ezúttal Nagymegyeren találkoztak a szlovákiai magyar ifjúságot képviselő szervezetekkel, valamint a politikai élet szereplőivel. A delegációt Kapus Krisztián (Fidesz), az albizottság elnöke vezette, az albizottsági tagok közül pedig Stágel Bence (KDNP), Varga László (MSZP) és Baráth Zsolt (Jobbik) képviselők érkeztek a csallóközi településre.

Január 25-én a küldöttséget *Néveri Sándor* (MKP) Nagymegyer polgármestere és felesége, valamint *Molnár Pál*, a nagymegyeri Thermal Corvinus fürdő marketingvezetője fogadta. Január 26-án 9.00 órától a Nagymegyeren került sor az albizottság kihelyezett ülésére, amelyre számos, a felvidéki magyar fiatalok érdekeit képviselő szervezet érkezett. Részt vett az ülésen a Diákhálózat, a Selye János Egyetem Hallgatói Önkormányzata, a Fiatal Reformátusok Szövetsége, a Keresztény Ifjúsági Közösség, a Felvidéki Magyar Ifjúságért Társulás, a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség, a Magyar Ifjúsági Közösség, a Via Nova ICS, a Nagymegyeri Ifjúsági Otthon, a Tandem és a Fiatalok a Jövőért küldötte, továbbá szintén eljött a Szlovákiai Ifjúsági Tanács magyar alelnöke, *Csillag Krisztina*, illetve az European Democrat Students elnöke, *Antal György*.

Az ülést *Mészáros Alajos*, a Magyar Közösség Pártja európai parlamenti képviselője nyitotta meg. Beszédében elmondta, súlyos probléma a felvidéki magyar fiatalok munkalehetőségeinek szűkössége, a munkanélküliség, valamint az iskolát be nem fejezők magas száma. Biztosította a résztvevőket arról, hogy az új európai uniós költségvetésbe igyekeznek beépíteni az ilyen jellegű gondokon segítő megoldásokat. Röviden beszámolt az egész felvidéki magyarságot érintő két petíció, a Beneš-dekrétumokkal és az állampolgársági törvénnyel kapcsolatban benyújtott indítványok helyzetéről is.

Csémi Szilárd, a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség delegáltja előadásában bemutatta a helyi cserkészmozgalmat, illetve kitért a fiatalok munkanélküliségének, a munkatapasztalat hiányának, illetve a kedvezőtlen demográfiai folyamatoknak a kérdéskörére. *Csillag Krisztina* és *Antal György* az általuk vezetett országos, illetve nemzetközi szervezetek működését mutatták be. Egyaránt hangsúlyozták, hogy mind a Szlovákiai Ifjúsági Tanács, mind az European Democrat Students a közép-európai ifjúság határokon átívelő együttműködésének előmozdításában tud segíteni, ami a felvidéki magyar fiatalok számára is előnyös lehet. *Neszméri Tünde* a fiatalok ifjúsági szervezetekbe történő bevonásáról tartott előadást *Nagy Péter*, Érsekújvár alpolgármestere nevében. Kifejtette, a szlovákiai kormányzati szervek és önkormányzatok nem fordítanak kellő figyelmet a fiatalok aktivizálására és ritkák az olyan pozitív kezdeményezések, mint a dunaszerdahelyi „Szeretlek, Dunaszerdahely!”, a „Légy Te a rendező!” című,

Fél és Halászi község által szervezett határon átnyúló program, vagy éppen az érsekújvári gyakorlat, amely szerint a fiatalokat érintő témákkal foglalkozó önkormányzati szakbizottságokba a helyi Diáksparlament alanyi jogon jelölhet tagokat.

A hozzászólások során a megjelent tagszervezetek képviselői röviden bemutatatták a tevékenységüket, illetve érintették az általuk problémásnak tartott jelenségeket. Visszatérő motívum volt a munkanélküliség kérdése, a fiatalok tapasztalatlansága okán nehézkes elhelyezkedés és az ebből következő tapasztalatlanság ördögi köre, valamint a családok megerősítésének igénye, illetve a magyar gyermekek magyar iskolába íratása fontosságának hangsúlyozása.

Az ülést követően a résztvevők átvonultak a Nagymegyer központjában található kitelepítettek emlékművéhez és koszorúkat helyeztek el az embertelen bánásmódot elszenvedők emlékére. Itt Neszméri Tünde röviden beszélt a Beneš-dekrétumok alapján foganatosított jogfosztásról és annak következményeiről, majd a jelenlévők közösen elénekelték a Himnuszot.

A HÉT TÉMÁJA

Helyzetkép a petíciós ügyekről

A hazai parlamenti szünetben, az Európai Unió előtt lévő, felvidéki magyarokat érintő két petíció ügyében kedvező fejlemények történtek. Mind a Beneš-dekrétumok, mind a kettős állampolgárság témájában előrelépést tapasztalhattunk.

Petíció a Beneš-dekrétumokkal szemben

Mint ismert (lásd: Nemzetpolitikai Tükör, I. évfolyam, 23. szám), az Európai Parlament Petíciós bizottsága (PETI) szeptember 20-i ülésén úgy döntött, hogy napirendjére veszi a Beneš-dekrétumokkal kapcsolatban 2012 januárjában elindított ügyet, továbbá tájékozódni kíván a szlovák fél hivatalos álláspontjáról is a dekrétumok hatályosságát és érvényességét illetően. Ugyan a beadvány befogadását (2012. április) követően az Európai Bizottság Jogi Szolgálatára megállapította az Európai Unió hatáskörének hiányát, ám köszönhetően többek között a magyar EP képviselők összehangolt, határozott fellépésének, sikerült meggyőzni a PETI-t az ügy aktualitásáról és jelentőségéről. A pozitív döntés utáni hetekben sem szorult háttérbe a téma, amit az EP-ben elhangzott felszólalások (lásd: Nemzetpolitikai Tükör, I. évfolyam, 27. szám), illetve az Európai Bizottságnak benyújtott kérdés¹⁴ is jeleznek.

Mivel a szlovák kormány nem sietett eleget tenni a PETI felhívásának és még 2013 januárjában sem reagált érdemben a megkeresésre, *Bagó Zoltán* és *Mészáros Alajos* néppárti EP-képviselők indítványozták tényfeltáró bizottság felállítását az ügy kivizsgálására. E törekvést segítette *José Manuel Barrosonak*, az Európai Bizottság elnökének a fent említett, általános jellegű kérdésre adott válasza is, amelyben kifejti, a tagállamokat kötelezik az uniós szerződések, valamint az uniós jog, és függetlenül attól, hogy a csatlakozást követően, vagy az előtt fogadtak el egy, az EU elveivel ellentétes jogszabályt, azt „módosítani kell az uniós vívmányok tiszteletben tartása érdekében”.

Szlovákia ezzel szemben továbbra is kitart a Beneš-dekrétumok sérthetlensége mellett. *Robert Fico* kormányfő januárban a Szlovák Televízió *5 perc múlva 12* című műsorában kijelentette, hogy „ez olyan dolog, ami számunkra érinthetetlen, s egyáltalán nem is fogunk foglalkozni ezzel a témával”. Mégis, a tényfeltáró misszió ötletének hírére néhány órán belül reagáltak a szlovák kormányzati körök: nyilatkozatban tájékoztatták a bizottságot, hogy folyamatban van a PETI felhívására szóló válaszuk összeállítása, amit hamarosan továbbítanak az uniós intézmény számára.

¹⁴ Pl. a Bagó Zoltán (EPP/Fidesz) és Mészáros Alajos (EPP/MKP) képviselők által feltett kérdés, amely arra kíván választ kapni, hogy egyetért-e a Bizottság azzal, hogy az európai uniós joggal nem lehet ellentétes az Európai Unió létrejötte előtt keletkezett, ám most is hatályos jogszabály sem.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2012-009825+0+DOC+XML+V0//HU&language=HU>

Petíció az állampolgársági törvény alkotmányellenes rendelkezéseivel szemben

Lomnici Zoltán és Gubik László a beadvány előterjesztésével a 2010-ben módosított szlovák állampolgársági törvény azon rendelkezésével szemben kívántak fellépni, amelynek értelmében, aki felveszi egy másik ország állampolgárságát, az elveszíti a szlovákot. Álláspontjuk szerint ez ellentétes a szlovák alkotmányban foglalt elvvel¹⁵, mely szerint az állampolgárságától senki nem fosztható meg akarata ellenére, így az állampolgársági törvény ilyen szándékú megváltoztatása alkotmányellenesnek (lásd: Nemzetpolitikai Tükör, I. évfolyam, 25. szám) minősül.

Bár ezen ügy csak 2012 őszén került a PETI elé és egyelőre kevésbé előrehaladott állapotban van, mint a Beneš-dekrétumok kapcsán elindított folyamat, januárra már e téren is történt némi előrelépés. Az október 1-jén, a dekrétumok kérdésében aratott (rész)sikert követően benyújtott petíció Tamás Ilona, 100 éves rimaszombati tanítónő esetén keresztül kívánja bizonyítani az állampolgársági törvény visszasságait. A magyar EP-képviselők által is felkarolt témát a PETI január 23-i döntése értelmében befogadta, kivizsgálandónak ítélte, és továbbította az Európai Bizottság Jogi Szolgálatának. Jelen pillanatban tehát az állampolgárságot érintő ügy ott tart, ahol a Beneš-dekrétumokkal szemben benyújtott beadvány 2012 áprilisát követően; az érintettek a Jogi Szolgálat vizsgálatát várják, illetve azt, hogy a PETI napirendjére tűzze a kérdés megvitatását.

A petíciók sorsa

Már az eddig elért eredmények is kisebb sikerekként könyvelhetők el: a magyar európai parlamenti képviselők határozott, aktív tevékenységének köszönhetően uniós szinten is figyelmet kapott a felvidéki magyarok ügye. Várhatóan a petíciókat felkaroló képviselőink továbbra is hasonló intenzitással küzdenek a jogsértések orvoslásáért, amit többek között alátámaszt az Európai Parlament február 4-i ülése. Az egyperces felszólalások során *Bagó Zoltán* a dekrétumokkal kapcsolatban fejezte ki reményét, hogy az újonnan megválasztott cseh államfő megváltoztatja hozzáállását és segítséget nyújt a „beneši dekrétumoknak a szlovák jogrendből való eltávolításában”. *Mészáros Alajos* az állampolgársági törvényt illetve kritikával, kifejtve, hogy „a szlovák alkotmánybíróság, elsősorban politikai okokból¹⁶ mindmáig habozik állást foglalni”. Így tehát, amíg a petíciós eljárás kevésbé látványos szakaszai zajlanak, a magyar EP-képviselők tartják köztudatban e témákat.

A Beneš-dekrétumok ügyében a következő lépés a PETI tájékozódása a szlovák fél hivatalos álláspontjáról. Ezután áprilisban nyilvános meghallgatásra kerülhet sor, civil szervezetek, szakértők, jogvédők és az

¹⁵ A Szlovák Köztársaság Alkotmánya, 5. cikkely (2)

¹⁶ Lassin másfél éve húzódik az alkotmánybíróság döntése az ügyben, ugyanis Gál Gábor, a Most-Híd képviselője 2011. szeptember 21-én nyújtotta be az állampolgársági törvény alkotmányellenességét feltételező beadványt. Nehezíti a helyzetet, hogy nincs megszabva a szlovák alkotmánybíróság döntésének határideje, gyakorlatilag akármilyen hosszú ideig halogathatják az ügy napirendre vételét. Fontos körülmény, hogy a kormányzat mellett a szlovák közvélemény jelentős része is a beadvány elutasításában bízik.

érintettek bevonásával, majd a bizottság 2013. szeptember-október környékén veheti ismét napirendre az ügyet. Ekkor a szlovák tájékoztatás, valamint a nyilvános meghallgatás eredményeinek fényében dönthet a PETI tényfeltáró misszió alakításáról és kiküldéséről.

Az állampolgársági törvény ügyében a Bizottság várhatóan a tavasz folyamán alakítja ki álláspontját, majd a másik petícióhoz hasonlóan ez is 2013 őszén kerülhet a PETI elé, ahol döntés születhet a beadvány napirendre vételéről.

A petíciókon túl

A dekrétumok kérdése a szlovákiai közélet fontos témáját jelenti, szinte nem múlik el olyan hét, amikor ne kerülne napirendre valamilyen összefüggésben. A téma a csehek számára is nagy jelentőséggel bír, nem véletlen, hogy a januárban lezajlott elnökválasztás során fontos törésvonalat jelentett a Beneš-dekrétumokhoz való hozzáállás, sőt, létezik olyan álláspont¹⁷, amely szerint döntő hatással volt Zeman győzelmére, hogy Karel Schwarzenberg szembehelyezkedett a II. világháborút követő jogfosztó intézkedéseket tartalmazó dekrétumokkal. A kampány során a német és magyar felmenőkkel is rendelkező cseh politikus kifejtette, Edvard Beneš államfő és az akkori kormányzat megsértette az emberi jogokat és az akkori tetteikért ma a hágai Nemzetközi Törvényszék előtt felelnének.¹⁸

A magyar állampolgárságukat felvállaló személyek folyamatos zaklatásnak vannak kitéve, a hatóságok bírságot szabnak ki azokra, akik nem hajlandók leadni személyes irataikat.

Forrás: www.felvidek.ma
www.uj szo.com
www.maszol.ro

¹⁷ <http://uj szo.com/online/kozelet/2013/01/26/horsky-schwarzenberg-a-benes-dekretumokra-is-rafizetett>

¹⁸ <http://uj szo.com/online/kulfold/2013/01/20/schwarzenberg-benes-ma-hagaban-ulne>

KITEKINTŐ A KÖVETKEZŐ KÉT HÉTRE

2013. február 8 – 22.

Február 14. csütörtök, 10 óra

„Anyország és autonómia” – műhelybeszélgetés az autonómia kérdéskörében

Helyszín: Magyarország Háza, Deák terem
1014 Budapest, Szentháromság tér 6.

Február 15. péntek, 10 óra

KMKF plenáris munkaülés

Helyszín: Országház, Vadász terem

Február 22. péntek, 13 óra

Nagyenyed emlékülés – a Nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium 390. évfordulója alkalmából

Helyszín: Országház, Felsőházi terem